

Slovo k povzbuzení na čtvrtek 15. října 2020, na čtvrtek 28. týdne  
Biblická čtení: Ef 1,1-10; Ž 98; Lk 11,47-53

Milé sestry, milí bratři,

sice dnes liturgicky slavíme krásnou památku svaté Terezie od Ježíše, Terezie z Avily, panny a učitelky církve, jedné z největších mystiček všech dob, přesto zkusme opět zaměřit svou pozornost na biblická čtení, v rámci naší „četby na pokračování“.

Včera jsme v prvním čtení naposledy četli z listu Galatským, dnes otevíráme další list svatého Pavla, list Efezským. Pro účely našeho rozjímání můžeme klidně nechat stranou otázky, zda tento novozákonní list napsal přímo sám svatý Pavel anebo zda je dílem některého z jeho žáků zachycujících Pavlovy myšlenky, to přenechejme biblistům. Podstatné je, že list Efezským je Božím slovem, listem tak adresovaným nejen křesťanům v Efezu, starobylém a slavném maloasijském městě, kde byla jedna z nejvýznamnějších a svatým Pavlem založených raně křesťanských obcí, ale nám všem, kteří kdy jeho stránky otevíráme.

V dnešní době bývá obvyklé – už třeba jen pro potřeby snadnějšího (elektronického) vyhledávání anebo katalogizace – u jednotlivých textů, zvlášť pak u textů odborných, stanovit nějaká *keywords*, „klíčová slova“. Totiž vybrat taková slova, která se v textu nejen častěji vyskytují, ale především jsou pro jeho obsah nějak charakteristická.

Kdybychom něco takového zkusili u našeho novozákonního listu, tak – jistě krom slov jako «Ježíš Kristus», «Bůh» nebo «milost» – by to asi byla slova dvě, a to: «tajemství» (řecky *mysterion*) a «církev» (*ekklésia*, doslova „shromáždění“ ve smyslu «shromáždění Páně», řecky *ekklésia Kyriaké*).

Pro list Efezanům je «tajemstvím» zejména odvěká Boží vůle spasit všechny lidi, spojit židy i pohany, tedy všechny lidi v jedné jediné církvi, která je nástrojem, «tajemstvím» Kristova dalšího přebývání na zemi, neboť Kristus sám, vtělený Boží Syn je tímto «tajemstvím» v plnosti, on znovu svou krví spojuje nebe se zemí, svět s Bohem.

Velmi příznačné v této souvislosti je, že už nejranější křesťanství začalo tím samým slovem nazývat svátosti. Vždyť právě ony, svátosti neboli «tajemství» (v množném čísle *mysteria*), se staly od počátku křesťanství výsostným způsobem, jak se Boží spásná vůle – touha Boha spasit všechny lidi a sjednotit je se sebou i mezi nimi navzájem – tajemně uskutečňuje. To už raní křesťané zakoušeli, a proto svátosti právě takto nazvali (navíc termín *mysteria* znali i z pohanských kultů).

Vraťme se ale k dnešnímu úryvku. V něm jsme se mohli – po úvodním pozdravu – zaposlouchat do jedno z nejstarobylších křesťanských hymnů vyznávajících a především oslavujících tajemství Pána Ježíše a jeho spásného díla. Novozákonní hymny – spolu s tituly Pána Ježíše – jsou jednou z nejstarších biblických forem vyznání křesťanské víry. Máme jich v Novém zákoně několik a není až tak důležité, zda měly své místo nejprve v nejstarší křesťanské liturgii a svatopisci je pak přejali, anebo zda tomu bylo opačně. Důležité je, že je máme a že i ony mohou formovat naši víru, přímo inspirovat (doslova!).

Jsou to tedy velké pravdy víry, které dnešní hymnus vyzpívává: Boží vyvolení předem, zahrnutí milostí, povolání ke svatosti, přijetí za Boží děti, odpuštění hříchů krví Pána Ježíše či jednota mezi Kristovými následovníky. A právě ta poslední – sjednocení lidí Pánem Ježíšem v církvi, ve společenství bratří a sester – je celému listu zvlášť drahá.

Sjednocení člověka s Bohem a jednota mezi lidmi by totiž měly být jedním z důsledků spásy, jedním ze základních projevů křesťanství, plodem křesťanského společenství, jež by – jako skutečné „shromáždění Pánovo“ – mělo být přeci prvotinou vykoupeného lidstva. Proto se toto téma stalo také součástí hymnického vyznání víry a mělo by tedy i naši víru formovat: Snaha o jednotu mezi lidmi, o vzájemné přátelství, o eliminování konfliktů, kde je eliminovat možné je, by měla být součástí i naší vlastní víry, našeho křesťanského života. Měly by vyplývat, vyvěrat z našeho vlastního sjednocení s Bohem skrze Pána Ježíše.

A že nejde jen o fráze, velmi bolestně ukazuje stav, kdy tomu tak ani zdaleka není. Jestliže se Bohu zalíbilo, «že sjednotí v Kristu vše, co je na nebi i na zemi», i nám by se mělo líbit se o něco takového s Boží pomocí aspoň trochu snažit. Třeba v duchu známého slova svatého Augustina «v podstatném jednotu, v nepodstatném různost, ve všem však láska».

List Efezanům byl napsán patrně koncem 50. let 1. století. Svátý Pavel jej psal z vězení, anebo aspoň z vězení dal k jeho sepsání podnět, to vše v době, kdy pomalu začínalo všemožné pronásledování křesťanů. Někdy bývá považován – spolu s Pavlovým největším listem Římanům – za jakýsi „Pavlův testament“, testament, který se tak rodí v nelehké době.

V nelehkých a složitých dobách se totiž i potřeba jednoty mezi lidmi, vyhnutí se zbytečným a malicherným sporům, stává vždy o to výraznější. A není „náhodou“ takovou dobou i ta nynější?